

Axis Mundi

3 Април, 2009 - 19:24

САКАМ ЦРКВА ВО СОБА !!!

Се случи тоа што се случи во саботата, толкувањето на повеќе работи излезе од секаков контекст, се дигна галама, повеќе маски се спуштија, излезе грдото лице на натрупаните проблеми, останува само надежта дека очите на лубето барем малку се подтврдија.

Иако реакцијата во саботата не беше против црквата како институција, сепак, на некој му одговара константно да ја промашува поентата, за да си добива поенчиња, и тоа е супер. Секој со своите капацитети. Студентската унија прави попис за тоа колку шлаканици поделила и колку чами им промакнале на грешниците што протестираше против црквата. Повикува да се прекине хажката против МПЦ. Првиот исто така прозива за недоследност на студентите од Архитектонски, бидејќи ги немало кога се граделе други спорни објекти. Човек што има малце памет и што застанал да размисли барем 2 секунди, ќе сфати дека генерацијата што сега протестира, не ни била запишана на факултет кога спорните објекти биле во фаза на главен проект, а не ни биле свесни за градот како целина кога тие парцели биле виртуелни. Опозицијата паѓа у несвест, и таа прозива како и одговара... Нема да зборам за очигледното усмерено насиљство и кршењето на загарантирани слободи, си има покомпетентни од мене... Но еве да речеме, тоа не е и толку битно... Не е битно што ректоратот не си ги познава студентите, не е битно што ССУКМ не си ги познава колегите...

Одеднаш студентите се прозвани да реагираат на се што не чини во државата. Прав циркус е кога ќе ги испонаредат проблемите што вјаат во нашето општество, и ќе речат, "кај беа студентите за ова?". Како да ги обвиниш, кога кај нас СИТЕ чекаат некој друг да ни ги реши проблемите. Дали за името, дали за економијата, за било што- некој друг е крив. Никако ние самите.

Не дека немало реакции претходно, имало реакции за многу работи, не само врзани со архитектура туку и за многу други области, но прашање е колку власта и самите граѓани се заинтересирале за случувањата.

Како што пишав и претходно, ќе се направам слеп и ќе констатирам дека во саботата на плоштад немаше ништо друго освен многу лубе, сосема спонтано собрани. Сите се сакаа, и навистина беше прекрасно. Студентите не ја наполнија локацијата предвидена за црквата, но затоа "верници" тоа го направија многу поуспешно. Дали целата таа гужва на спонтано собрани лубе, некој може да ја анализира од аспект на пешак кој оди по трговски накај ул. Максим Горки, или обратно? Дали некој може да се осврне на затката која ја направија "верници"? Дали некој може да каже колку е пријатно да се провлекуваш низ тоа тесно гро. И дали некој може воопшто да замисли како тоа ќе изгледа со цврст објект, а не со сунѓереста толпа низ која можеш да се провлечеш? И колу ќе биде пријатно, остатокот од животот како граѓани на Скопје да се тискаме низ 9метарски кањони кои се оставени да го трпат целиот пешачи товар на таа релација.

Ете завчера беше први април, повторно имаше многу гужва. На локацијата за црквата има само еден смотан шатор и штанд за крофни, кои повеќе од доволно го опстрерираат движењето во тој дел од центарот. И денес ќе имало некој концерт... ако сте таму застанете и размислете.

Кога веќе сте таму, и размислувате, помислете и на другите работи што ќе се градат низ градов. Помислете на античко македонскиот стил на градба помислете на традиционалните македонски коњанички скулптури, помислете на традиционалната употреба на бетон во традиционалната македонска архитектура. Помислете на векот во кој живеете и потоа размислете во која насока не носат новите грандиозни старо нови објекти.

Иако го ценам трудот на некој лубе, да ја смират топката и да најдат компромисно решение за црквата со нејзино релоцирање некаде во центарот, сепак мислам дека тој труд само дополнително ја разобличува фарсата околу иницијативата за објект на тоа конкретно место. Таквите заложувања, повеќе личат на угодување на мало дете, отколку на заложувања за интелектуално разубедување.

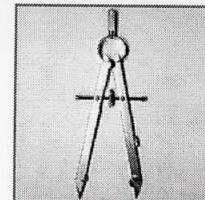
- Дете:** Сакам црква во соба!
Родители: Ама сине, нема да ти ја собере во соба..
Дете: Сакам црква во соба, сите други деца имаат!
Родители: Ама сине, другите деца се католици, нивните цркви се различни....
Дете: Сакам црква во соба!
Родители: Сине, ти требаат патики и книги за на школо, треба и сметки да се плаќаат....
Дете: САКАМ ЦРКВА ВО СОБА!!!
Родители: Можели помала црква црква да ти купиме?
Дете: Не!
Родители: А може ли барем да ја ставиме во дневна, таму ќе ја собере поубаво....

(Ако некој смета дека зборот "црква" е тенденциозен, слободно сменете го зборот со "дворотни автобуси", или "скулптури", "археолошки музеј" или "триумфална порта"... Ќе добиете еднакво апсурден дијалог!)

Веќе не станува збор за употребување на здрав разум, логиката е изоставена, идејата е пројавена и сега сите останати треба да прават компромис. Разбираам дека сме млада држава, ама нит тие што сакаат црква на плоштад се мали деца, ниту пак сите останати се родители кои треба да прават компромис само затоа што на малото дете му светнала луда идеја.

13 Април, 2009 - 15:11

ArchiTechTone

Блог инфо

Адреса на блогот:
axismundi.blog.com.mk
 Име на блогот:
 Axis Mundi

Корисник

Приватни пораки:
[пријави се](#) или [зачлени се](#) за да пратиш приватна порака до овој корисник
 Член веќе:
 33 недели 5 дена

Лични информации

E-mail (јавен):
flparch@yahoo.com
 Вистинско име:
 Филип
 Локација:
 Скопје, Македонија
 Пол:
 машки

За мене:

Last.FM
[Flickr](#)
[Deviant Art](#)

Пријатели

КНСИС
 Розета
 В.О.Л. Клуб
 проф. Ванковска

Претходни записи

ПРОТЕСТ
 Република Скопје (2)
 Антикорупциска ... (4)
 Каде е 8ми Септември... (8)
 Џабе ни е (?)
 Ментални инвалиди (4)
 "Љуби го тираните" (5)

Последни коментари

САКАМ ЦРКВА В... - knxis
 САКАМ ЦРКВА В... - Бунка
 САКАМ ЦРКВА В... -
ArchiTechTone
 САКАМ ЦРКВА В... -
ArchiTechTone
 САКАМ ЦРКВА В... - Бунка
 САКАМ ЦРКВА В... -
ArchiTechTone

архитектурата и урбанизмот во нашата земја. Самата помисла за шалтана на црквата(или било кој друг објект) ја открива нејзината произволна локација. Локацијата и објектот(би требало да) се во цврст дијалектички однос. Со самото тоа што во нашата глава доаѓа идејата за менување на локацијата, заради "решавање" на проблемот, веднаш ја поцврта несериозноста со која тој објект е насаден таму во прво време, а црквата ја открива како ентитет кој не зависи од локацијата. Таа е проста декорација во просторна конфигурација на плоштадот, монументален израз на нечија суета. Што е смешно бидејќи објект на таа локација наводно би требало да го "дооформи" плоштадот.

Гледајќи на објектите што ги форсира власта, не може а да не се постави прашањето, од каде тој национал романтизам и неоснована тенденциозна носталгија? Искрено не знам дали тоа е резултат на брзото темпо со кое се движи светот, или единствено резултат на криза на идентитетот, Но без разлика која и да е причината, иритирачко навраќање кон минатото секогаш се прави со цел, на новото да му се даде "длабочина" и вредност која инаку не ја поседува. Нас ни требаат стари објекти бидејќи старите објекти имаат душа, имаат вредности и патина која нов објект не може да ја има. Ако го занемариме парадоксалниот оксиморон "градење нови стари објекти", тогаш, останува прашањето: дали знаеме кои се нашите вредности денес? Дали можеме да го препознаме ренесансниот гест на Брезовски во објектот на Типо, дали можеме да ја лоцираме бруталистичката естетика на Константинов(ски), дали можеме да ја согледаме одговорноста на Поповски во ГТЦ, дали можеме да го согледаме значењето на улица Македонија, или значењето на Дебар Маало или останатите маала. Нас не нè гуши сивилото на самите градби, друго е сивилото што не стега околу врат.... Ги фарбаат зградите низ градот, не фарбаат и нас, но сивилото останува....

Во дискусиите за пост-земјотресно Скопје, често се предраматизира и се спомнува дека решение за новото Скопје е нов земјотрес. Иако неблагодарно е да се надеваме на природна катастрофа да ни ја реши онаа вештачката која сами си ја наметнуваме, останува да виси во воздух прашањето: кои се вредностите кои сакаме да ги задржиме од тоа "ново Скопје"? После бзта, суште лелекаме за стар театар, за банка некоја, за офицерски дом, за Кермес, скулптури и чуда... Кои објекти ќе сакаме да ги вратиме доколку, еве хипотетички, Скопје целосно се сруши? Мајка тереза? Влајко? Крстот? Стариот нов театар? Кои ВРЕДНОСТИ се создадени во оваа 18годишна транзиција?

Ме мрзи да ги набројувам примерите на вредни парчиња современа архитектура, само ќе се осврnam на нешто што го прочитав некаде по интернетов....

Симпатично(и симптоматично) е што авторите на контролерните проекти ги споредуваат со великаните како Ајфел или Утзон. Ќе сме се навикнеле на величината на објектите, само ни требало време. Штета што никој не објаснува дека ниту Утзон ниту Ајфел не биле тотални анонимуси до моментот кога станале партиски полтрони. Никој не објаснува дека тие луѓе грабеле кон иднината додека овие нашиве се длабоко закопани во чматрот на историјата, очајно баражи остатоци на естетска ВЕЛИЧИНА, која другите одамна ја сочувакале.

Светот ќе излезе од економската рецесија, но на оваа нашава духовна рецесија, не и го гледам крајот....

Во продолжение само ќе додадам еден текст што го прочитав кај Букарски на блог. Букарски си ги ревидираат ставовите, и сега десничарите не смрдат на киселина... но текстот е останат, и мислам дека финот го лоцира кичот и фолклоризмот во нашето општество. Текстот е извадок од "Час по анатомија" од Данило Киш.

<http://bukarski.blog.com.mk/node/176253>

додај нов коментар | за печатење | прати по e-mail | 237 пати прочитано | трекбек url #

И покрај тоа што не се сложувам со твојот став, го почитувам во потполност твоето право на различно мислење. Но, Филип драг пријателе, по се изгледа зборуваш напамет и не си го читал многу Киш, а ни колумната на Томислав Османли, или може си го прочитал но не си го разбрал најдобро контексот. Колумната не ја пастира, но интегрално ја парафразира и да знаеш, во неа Османли пишува дека во нашата литература нема (или ретко се наоѓа) топос (место на главните случувања во романот) на салон каде се осека мириз на градски амбиент. Македонските комунистички писатели од стилските формации највеќе што отидоа е магискиот реализам и највеќе се задржаат на регионално-локални теми. Петре, Чинго, Јаневски. Значи, „Уа селски десничари“ има контекст, нам сега ни требаат градски, модерни десничари. Јас во тие две референции гледам силен континуитет на мојата идеологија која отсекогаш била близка до ВМРО, а не скршнување или противречност, иако противречностите понекогаш се добри, зборуваат за твојата интелектуална широчина... Што се однесува до Киш...глед наслови: „Енциклопедија на мртвите“; „Гробница на Борис Давидович“, „Псалм 44“, „Градина, пепел“ - не само етимологијата на насловите која влече на јудео-христијанство туку во неговите романти, раскази врие од ликови на попови, свештеници, искушеници, калуѓери, рабини и сл. Киш во комунистичка СФРЈ и покрај се, важеше за аутсајдер писател и со инсистирањето на тие „гот“ поетики се трудеше да биде субверзивен пред комунистичко-астеистичките власти. Побарај ја збирката интервјуја „Горки талог искусства“ и ќе видиш како во едно од своите интервjuја при крајот на 80тите, отворен и јасен тврди дека марксизмот неминовно пропаѓа, дека човекот се врти, се вркаа кон религијата...дека тоа не било само интелектуално кочоперење говори и самот факт што Киш пред неговата смрт побара да биде погребан согласно православните обичаи.

Комунистичкиот антитеизам е суште популарен меѓу интелектуалните кругови и естаблишментот кај нас, па затоа се чини дека инаку во многу нешта претенциозниот Киш суште може да претставува битна референца.

(aleks.bukarski 3 Април, 2009 - 23:50 | одговори)

ако архитектурата е огледало на едно општество,
како што имаше обичај да каже проф. Живко Поповски,

тогаш дефинитивно треба да се преиспитаме - како општество.

(источник 4 Април, 2009 - 01:03 | одговори)

Пријаснико е да се помисли на тоа.... како ќе не толкуваат историчарите по уместност после толку многу години! Јас сум убеден дека тоа ќе биде како паметник за тоа како НЕ треба да биде....Не е спорно, моменталната архитектура јасно го отсликува турбо-фолк општеството во кое живееме... Тоа е тажно, но архитектурата барем останува доследна!

(Architechtone 4 Април, 2009 - 01:27 | одговори)

Ја пак сакам соба! И не се заебавајте луѓе, работава е сериозна! Сакам соба.

(Бунка 4 Април, 2009 - 01:43 | одговори)

Букарски, сосема си во право. Воопшто го немам читано Киш и до пред некое време тој беше само портокалова делница на полиците на мојата девојка. Текстот навистина ми се допаѓа, и не ни можам да завлезам толку дабоко во неговото творештво, така што не би можел да се осврнам на неговата религиозност во последните мигови од неговиот живот. Во крајна линија Киш не е главната тема, туку само додаток, за кој сум ти благодарен што го имаш ставено на твојот блог.

Ако прочепкаш по коментарите во твојот пост за Османли, ќе прочиташ еден мој коментар, каде тој недостаток на градски амбиент го лоцирам во недостатокот на традиционалната градска форма, и иако сум свесен дека тоа е можеби чиста шпекулација(бидејќи не сум го анализирал творештвото на македонските писатели од тој период) сепак сум длабоко убеден дека градот и градскиот амбиент се апсолутно неразделни од градбите кои го чинат градот. Недостатокот на едното го повлекува недостатокот на другото...

(Architechtone 4 Април, 2009 - 01:47 | одговори)

И јас сакам соба! Сакам многу соби во мојот стан, но за тоа треба повеќе од пари, за тоа треба визија!

(Architechtone 4 Април, 2009 - 01:52 | одговори)

Јас немам визија, но затоа имам црн тафтер! И во него си запишуваам кој материјал ми е потребен за собата!

(Бунка 4 Април, 2009 - 01:58 | одговори)

Колку добар текст си напишал! Пуштуем! Веднаш на насловна. (Кисис 7 Април, 2009 - 13:27 | одговори)